

11. Hafta

- Edebiyat ve Fotoğraf

Studium ve Punctum

- Anlama niyetiyle sen ona gidersin
- Punctumun zeminidir
- İnsanı delmez, genel ve ortalama bir ilgi düzeyidir
- “Hoşlanma düzeyi” Anlama düzeyi, şaşırtmayan...
- Genelde başkalarıyla uyumlu bir bağlam
- İlgiyi uyandıran
- O seni kendiliğinden çarpar. Niyet değil, etkilenme öne çıkar.
- Studiumu delip geçendir. (ısırık, benek, küçük delik)
- Ayrı bir duyguya neden olur
- “aşk, tutku düzeyi”
- Kendime özgü okuduğum kişisel bağlam
- Okumayı bölen ayrıntı

Fotoğrafik Şok Kavramı

- Fotoğrafçının görevi, şaşırtmaktır
- Bu en iyi, çekilenin haberi yokken olasıdır
- Punctum gibi “yaralama”, “delme” etkisi yoktur
- Fotoğrafçının bile bile göstermeyi seçtiği, izleyici için sürpriz olan bir durumdan söz ediyoruz.
 - Ender olacak
 - Normal gözün durduramayacağı anı durdurmuş olacak
 - Emek, cesaret, sebat barındıracak...
 - Teknik akrobasilere başvuracak (zaman zaman geçerli)
 - Şanslı yakalama: kendiliğinden düzenlenmiş bir şaşırtıcılığı ortaya çıkaran kareler...
 - Yani bir “meydan okuma hali” ...

Punctum ve Şok farkı...

- Punctum sana gelir... Gözüne çarpandır
- Şok sen göresin diye çekilendir
- Basın fotoğrafları genellikle şok içerir. Bir anda algılanır, ayrıntılar punctum gibi okumayı bölmez, aksine tamamlar.
- Punctum okunması hızlı ve aktiftir, görünürse, fotoğrafın temel anlamı halindeki bir aykırılık halindeyse, şoktur punctum değil.
- İsimlendirilen duyguyu yaratan şoktur. Örneğin barınakta acı çeken zincirle bağlı köpek fotoğrafı. Ama barınakta arka planda özgürce kuş yakalayan bir kedi olsa... Bu ikilik, kuşla empati... bahtsızlığın evreleri... beterin beteri... gibi okumalar... Punctum olabilir...
- YANİ FOTOĞRAFA EKLENEN ŞEYDİR PUNCTUM!





Punctum birçok zaman bir “ayrıntı” bir “nesne parçası”dır. Benim için punctum ve sizin için punctum... işte znellik...



Fotoğrafın Çekiciliği...

- Size getirdiğim bu fotoğraf...
 - Zihin körlüğünden uyanma
 - İçsel bir çalkantı
 - Dile gelmek isteyen, konuşulmaz olanın ortaya çıkarılması.
 - İçimde sakladığım...
 - “Beni bu fotoğrafta ne kışkırtıyor? Barthes’ın öncelikli olarak sorduğu sorudur” ...

2. Bölüm

- 25. Anlatıdan itibaren, anne ölümü...

- “Annemin ölümünden hemen sonra, bir kasım akşamı bazı fotoğraflara göz atıyordum. Onu bulmayı umuyor, bu ‘bir insanın ona bakmadan ve o varlığı yalnızca düşünerek daha az şey anımsayabileceği’ fotoğraflardan bir şey beklemiyordum. Bu görüntülere ne kadar sık başvursam da onun özelliklerini anımsayamayacağıma hükmeden yasın, en acı verici niteliğinin doğruluğunu kabul etmiştim.”

Kış Bahçesi Fotoğrafları... Kitapta yoktur!!! Barthes'ı harekete geçiren duygu: Acı?

- Annesinin fotoğrafları ile kendisini ayıran şey, Tarih...
- “Tarih henüz doğmadığımız zaman değil midir?... Annemin benim onu anımsayabileceğimden önceki giysilerinde, kendi var olmayışımı okuyabiliyorum.”
- “Onu tarih içinde yakalanmış olarak görmek...
- “Tarih ancak onu düşünürsek ona bakarsak oluşur... Ona bakmak için ise dışında kalmanız gerekir...”
- Bir annenin yaşamını geriye doğru izlemek... Keşif... “O benim küçük kızım olmuştu” diyor annesi için, aynen öyle...

Kış Bahçesi Fotoğrafı

- İşte bu yolculukta aradığı şeyle, kendini derinden vuran fotoğrafla karşılaşılıyor:
- Annesinin 7 yaşında çekilmiş bir fotoğrafıyla.
- Fotoğrafa dair bireysel düşüncelerini bu fotoğrafla doğruluyor. Bu fotoğraf bir anlamda onun ölümü çözümlenme yolu oluyor ve Barthes annesinin “kış bahçesi” ismini verdiği fotoğrafını hiç de alışık olmadığımız bir şekilde okuyor. Bu okumada ne fotoğrafın teknik kuralları, ne kompozisyonu, ne de kadrajın içindeki manzaraya dair şeyler var.
- Bu okumada Barthes fotoğrafa bakarak içsel bir yolculuğa çıkıyor ve bunu paylaşıyor okuyucu ile. Annesi yoktur?
- <http://www.arsivfotoritim.com/yazi/sule-tuzul-camera-lucida-roland-barthes/>

Sinema ve fotoğraf/ Yazı ve fotoğraf

- Fotoğraf sinema gibi kurgusal değil, oyuncunun ve rolün “bu vardı”sı.
- Fotoğraf bir başına sonsuzdur, sinemada ise görüntüler bütünün parçasıdır.
- Hiçbir yazı fotoğrafın keskinliğini veremez. Dilin talihsizliği, doğruluğunu kanıtlayamamasıdır.
- Dil doğası gereği kurgusaldır.
- Fotoğraf icat etmez, doğrular...
- Geçmiş gerçekliğin yayılışıdır.
- Kanıtlayıcılığı zamana dayalı.